

ที่ มท 0723/ว 2251

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กท 10200

10 สิงหาคม 2544

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

กระทรวงมหาดไทยขอส่งแนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2544 เห็นชอบแล้ว มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรวิทย์ เลิศลักษณ์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน
สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร. 0-2222-1840, 0-2622-3482
โทรสาร 0-2222-2851
โทร. (มท) 50801-12 ต่อ 370

ที่ นร ๐๒๐๔/ว ๑๒๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กท ๑๓๓๒๖

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการ
ในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๒๓/๔๒๗๔
ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๔
 ๒. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๒๐๑/๑๕๑๐๖
ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๔๔
 ๓. สำเนาหนังสือกระทรวงคมนาคม ส่วนที่สุด ที่ คค ๐๒๐๗/๔๕๔๐
ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๔
 ๔. สำเนาหนังสือกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ส่วนที่สุด
ที่ วว ๐๒๐๐/๖๖๑๐ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔
 ๕. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ ๐๒๐๔/๒๑/๒๑๓๒
ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๔

ด้วยกระทรวงมหาดไทยขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติแนวทางปฏิบัติ
กรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการ
ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยให้ส่วนราชการทุกหน่วยถือปฏิบัติว่า ในการรับมอบที่ดินซึ่งมีผู้อุทิศให้
ให้ดำเนินการจัดทำเอกสารรับมอบที่ดินที่ได้รับมอบเพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงเมื่อมีข้อพิพาทโต้แย้ง
เกิดขึ้น ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
และสิ่งแวดล้อม และกระทรวงสาธารณสุข ได้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ
คณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ลงมติว่า

๑. อนุมัติแนวทางปฏิบัติในกรณีที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณี
เข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ
และให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม ถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไปได้ โดย

๑.๑ ให้เพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและพืชผลต่าง ๆ ที่อยู่บนที่ดิน
ที่ราษฎรอุทิศไว้ในหนังสือแสดงความประสงค์ เรื่อง การอุทิศที่ดินให้ทางราชการ ฯ ตามความเห็น
ของกระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง)

๑.๒ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อุทิศที่ดิน
เท่าที่พอจะดำเนินการให้ได้ตามความเห็นของกระทรวงคมนาคม (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม
การพาณิชย์นาวี)

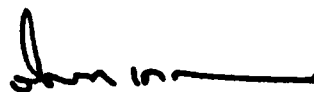
สำหรับค่าธรรมเนียมในเรื่องต่าง ๆ ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๑๐๓ ทวิ
กำหนดให้การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่บริจาคให้ทางราชการได้รับ
ยกเว้นค่าธรรมเนียมอยู่แล้ว

อนึ่ง หากหน่วยงานของรัฐและเจ้าของที่ดินสามารถทำการจดทะเบียนสิทธิ
และนิติกรรมรับโอนที่ดินหรือการใช้ประโยชน์ร่วมกันกับสำนักงานที่ดินให้ถูกต้องครบถ้วนได้ ก็ให้
ดำเนินการตามความเห็นของกระทรวงสาธารณสุขด้วย

๒. สำหรับกรณีที่ราษฎรอุทิศที่ดินให้รัฐหรือรัฐเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน
ซึ่งได้ดำเนินการมาแล้ว หากหน่วยงานของรัฐและเจ้าของที่ดินสามารถดำเนินการตามข้อ ๑ ได้เพียงใด
ก็ให้ดำเนินการต่อไปด้วย

จึงเรียนยืนยันมา และถือปฏิบัติต่อไป และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานและรัฐวิสาหกิจ
ในสังกัดทราบ เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชฌุ เครื่องาม)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๒๕๐๕๐๐๐ ต่อ ๓๒๖ - ๗

โทรสาร ๒๕๐๕๐๖๕

[T๕๗๕]

แนวทางปฏิบัติกรณีที่ดินทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้
หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดให้มีเอกสารหลักฐานที่ชัดเจนในกรณีที่ดินทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน หรือกรณีราษฎรแสดงความประสงค์จะอุทิศที่ดินเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงวางแนวทางปฏิบัติไว้ดังต่อไปนี้

1. กรณีที่มีผู้อุทิศที่ดินให้กับทางราชการ หรือจะให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ซึ่งได้รับอุทิศที่ดินจากราษฎรหรือเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน จัดทำหนังสือแสดงความประสงค์เกี่ยวกับการอุทิศที่ดินให้กับทางราชการหรือยินยอมให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการ โดยให้มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ที่ดินที่จะอุทิศให้กับทางราชการ หรือจะให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการต้องเป็นที่ดินที่เจ้าของที่ดินมีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครอง ในที่ดินนั้น โดยชอบด้วยกฎหมาย หากที่ดินนั้นมีภาระผูกพันให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบก่อน

1.2 ให้เจ้าหน้าที่จัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับการอุทิศที่ดิน พร้อมแผนที่แสดงขอบเขตและเนื้อที่ของที่ดินที่จะอุทิศ หรือยินยอมจะให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการ แล้วให้เจ้าของที่ดินและผู้หน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณะประยชน์ลงชื่อรับรองไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน ในกรณีมีเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน ให้สำเนาประกอบเรื่องไว้ด้วย

2. การจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับการอุทิศที่ดินดังกล่าว ให้จัดทำ 4 ชุด มีข้อความและรายละเอียดถูกต้องตรงกัน เก็บไว้ที่หน่วยงานของเจ้าหน้าที่ เจ้าของที่ดิน หน่วยงานที่ผู้หน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณะตามกฎหมาย และสำนักงานที่ดินท้องที่ แห่งละ 1 ชุด

หนังสือแสดงความประสงค์

เรื่อง

การอุทิศที่ดินให้กับทางราชการหรือยินยอมให้ทางราชการ
เข้าไปดำเนินการเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

ที่ตั้งที่ดิน

ระหว่าง.....หมู่ที่.....ตำบล.....
เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....
รายละเอียดหลักฐานที่ดิน.....จังหวัด.....
เขียนที่.....
วันที่.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....บุตร.....

อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....ขอแสดงความประสงค์

ต่อเจ้าหน้าที่เพื่ออุทิศที่ดินตามรายละเอียดข้างต้น ดังนี้

ข้อ 1 ข้าพเจ้าเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์/หรือสิทธิครอบครอง ในที่ดินแปลง เครื่องหมายข้างต้น

โดยชอบด้วยกฎหมาย มีความประสงค์จะอุทิศ/หรือยินยอมให้ทางราชการ (.....)

เข้าไปดำเนินการในที่ดินแปลงดังกล่าวให้เป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์ หรือเพื่อให้ใช้ประโยชน์ร่วมกันสำหรับ

เป็นที่.....เนื้อที่ประมาณ.....ไร่ โดยไม่มีค่าตอบแทนและ

เงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น รายละเอียดปรากฏตามรูปแผนที่สังเขปท้ายหนังสือ

ข้อ 2 ข้าพเจ้าได้รับทราบแล้วว่า เมื่อได้ลงนามเพื่ออุทิศที่ดินหรือยินยอมให้ทางราชการ

เข้าไปดำเนินการในที่ดินแปลงดังกล่าวแล้ว ที่ดินของข้าพเจ้าตามที่ได้แจ้งรายละเอียดไว้ตามข้อ 1.

จะตกเป็นของทางราชการทันที แม้จะยังไม่ได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ก็ตาม

ข้อ 3 หากข้าพเจ้าได้ขอรังวัดที่ดินในที่ดินแปลงดังกล่าวข้างต้น ข้าพเจ้าจะได้นำเจ้าหน้าที่

ทำการรังวัดปักหลักเขตเพื่อนแบ่งหักให้เป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้ถูกต้องตามหนังสือต่อไป

ข้อ 4...

ข้อ 4 ที่ดินแปลงนี้มีภาระผูกพันอยู่กับ (ถ้ามี).....
ซึ่งเป็นผู้.....ซึ่งได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไว้กับพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อวันที่

.....และผู้.....ได้รับแจ้งให้ทราบแล้ว ตามหนังสือฉบับลงวันที่

.....

หนังสือแสดงความประสงค์นี้ได้จัดทำขึ้น 4 ชุด เก็บไว้ที่หน่วยงานของเจ้าหน้าที่ เจ้าของที่ดิน หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณะตามกฎหมาย และสำนักงานที่ดินท้องที่แห่งละ 1 ชุด มีข้อความถูกต้องตรงกัน และผู้ถือศ/หรือผู้ให้ความยินยอมให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการในที่ดินได้อ่านข้อความแล้ว เห็นว่าถูกต้องตรงตามความประสงค์ จึงได้ลงลายมือชื่อรับรองไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าเจ้าหน้าที่และพยาน

ลงชื่อ.....เจ้าของที่ดินผู้ถือศ/หรือ
(.....) ผู้ให้ความยินยอมฯ

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ดูแลรักษาฯ
(.....)

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่
(.....)

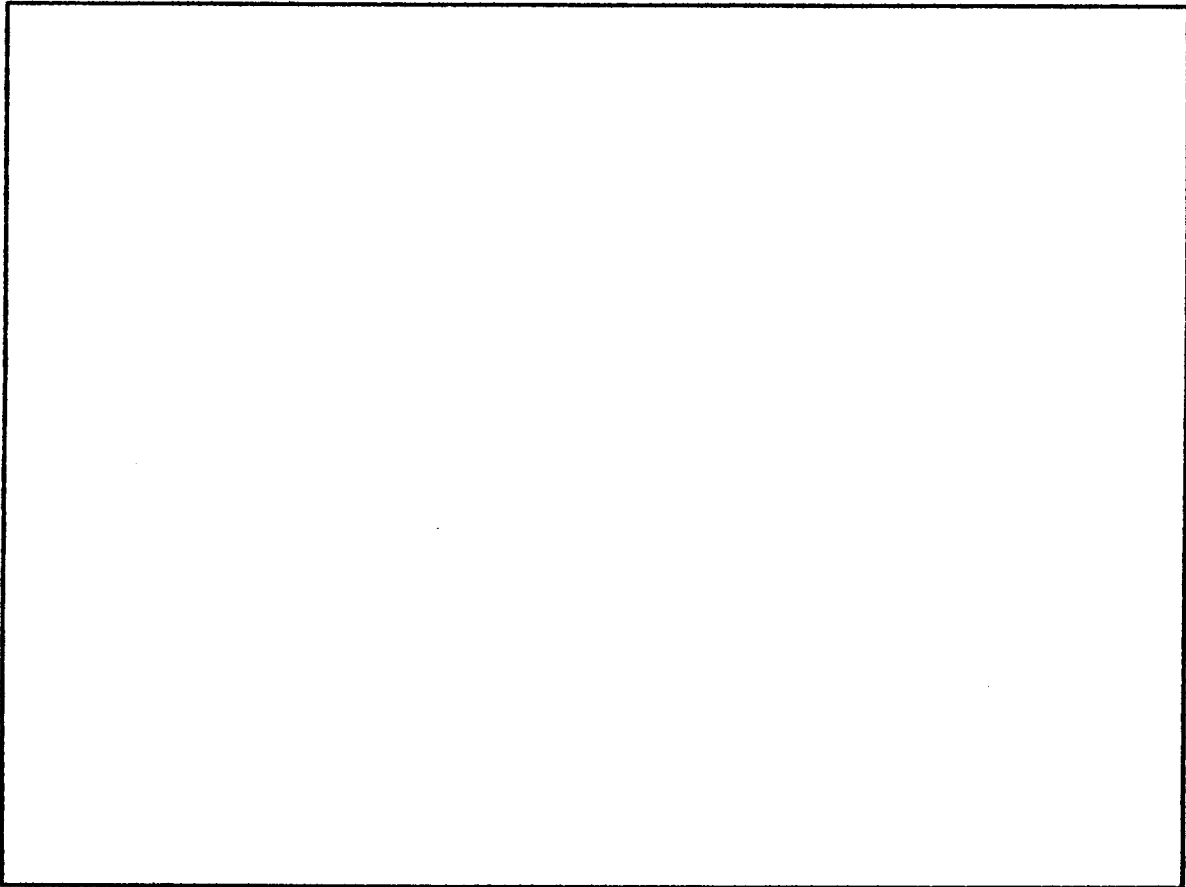
ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน.....

.....
.....

รูปแผนที่สิ่งขายแสดงขอบเขตและบริเวณที่ดิน

ตามหนังสือแสดงความประสงค์ขอซื้อของ.....
ที่ตั้งที่ดิน ระบุว่า.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
รายละเอียดหลักฐานที่ดิน.....จังหวัด.....
กว้าง.....เมตร ยาว.....เมตร เนื้อที่ประมาณ.....ไร่

ลงชื่อ.....เจ้าของที่ดินผู้ขอซื้อ/หรือ
(.....) ผู้ให้ความยินยอม

ลงชื่อ.....ผู้ดูแลรักษา
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

หนังสืออุทกทรัพย์ที่ดินให้แก่กรมทางหลวงเพื่อเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ม.1-01

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี ชื่อบิดา.....

ชื่อมารดา.....อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....

ขอ.....หมู่ที่.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....

จังหวัด.....มีทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการอุทก ดังต่อไปนี้

1. ที่ดินตามหลักฐาน โฉนด น.ส.3 ก น.ส. 3 สก.1 ที่.....

เลขที่.....ระหว่าง.....เลขที่ดิน.....เล่มที่.....

หน้าสำรวจ.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....

จังหวัด.....เนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา.....

อุทกตามแผนที่สังเขปแนบ

2. สิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในที่ดินที่อุทกตามข้อ 1.

2.1

2.2

2.3

3. ที่ขมดทั้งหมดอยู่ในที่ดินที่อุทกตามข้อ 1.

ซึ่งข้าพเจ้ายินดีอุทกทรัพย์สิน.....ในข้อ

.....(ตัวอักษร) ให้แก่กรมทางหลวง เพื่อเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินไว้ใช้ในราชการ
ของกรมทางหลวง หนังสือฉบับนี้ได้ทำขึ้น 2 ฉบับ ข้อความตรงกัน ให้ผู้อุทกชดถ้อไว้ 1 ฉบับ

เพื่อเป็นหลักฐาน ข้าพเจ้าได้ลงชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง

ลงชื่อ.....ผู้อุทก
(.....)

ลงชื่อ.....เจ้าของที่ดิน
(.....)

ลงชื่อ.....เจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมยินยอม
(.....) ในการอุทกทรัพย์สิน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ความยินยอม
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้รับอุทก
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง
(.....)

ตำแหน่ง.....

แผนที่สังเขป
(มาตราส่วน 1:)

ทางหลวงหมายเลข.....ทางสาย.....
คอน.....ระหว่าง กม.....ถึง กม.....

คำอธิบาย

1. ในการกรอกแบบฟอร์มให้ไว้เครื่องพิมพ์ดีด หรือเขียนด้วยหมึก
2. ในการเขียนแผนที่สังเขปให้ระบุ กม. ไว้ทุกมุมของรูปที่ดินส่วนที่อุทิศ
3. ให้ผู้รับอุทิศเก็บไว้ 1 ฉบับ และผู้อุทิศเก็บไว้ 1 ฉบับ
4. ผู้อุทิศต้องเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย ในกรณีที่ทรัพย์สินที่อุทิศเป็นกรรมสิทธิ์ร่วมต้องให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมในทรัพย์สินนั้นทุกคนลงชื่อให้ความยินยอมในช่องเจ้าของของกรรมสิทธิ์ร่วม
5. ผู้รับอุทิศต้องเป็นหัวหน้าหน่วยงานระดับแขวงการทางขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมทางหลวง
6. ในกรณีที่ผู้อุทิศทรัพย์สินมิได้เป็นเจ้าของที่ดิน ให้เจ้าของที่ดินลงชื่อในช่องเจ้าของที่ดิน
7. เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ได้แก่ พนักงานที่ดินอำเภอ ปลัดอำเภอ หรือนายอำเภอ
8. ในขณะที่ทำหนังสืออุทิศนี้ ให้ผู้อุทิศลงชื่อในแบบ ท.ค.9 ของกรมที่ดิน เพื่อขอรังวัดแบ่งแยกที่ดินเป็นสาธารณประโยชน์ จำนวน 2 ฉบับ ต้นฉบับนำยื่นต่อสำนักงานที่ดินจังหวัด หรืออำเภอ แล้วแต่กรณี สำเนาให้เก็บแนบกับหนังสืออุทิศ
9. หากผู้อุทิศเป็นผู้ไม่สามารถทำนิติกรรมด้วยตนเองได้โดยสมบูรณ์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องให้ผู้มีอำนาจให้ความยินยอมได้ตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลงชื่อให้ความยินยอมในหนังสืออุทิศและ ในแบบ ท.ค.9 ของกรมที่ดินด้วย